Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P10_TA(2026)0218

Έκθεση της Επιτροπής του 2025 για τη Βόρεια Μακεδονία

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Ιουνίου 2026 σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής του 2025 για τη Βόρεια Μακεδονία (2025/2254(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, αφετέρου[1],

– έχοντας υπόψη την αίτηση προσχώρησης της Βόρειας Μακεδονίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την οποία υπέβαλε στις 22 Μαρτίου 2004,

– έχοντας υπόψη την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2005, για χορήγηση στη Βόρεια Μακεδονία καθεστώτος υποψήφιας χώρας για ένταξη στην ΕΕ,

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2022, σχετικά με τη διεύρυνση – Βόρεια Μακεδονία και Αλβανία, και της 17ης Δεκεμβρίου 2024, σχετικά με τη διεύρυνση,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ III)[2],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1449 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια[3],

---

1 ΕΕ L 84 της 20.3.2004, σ. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/oj.
2 ΕΕ L 330 της 20.9.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 ΕΕ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– έχοντας υπόψη το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων της Βόρειας Μακεδονίας, όπως εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 23 Οκτωβρίου 2024, στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2020, με τίτλο «Ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης – Μια αξιόπιστη προοπτική της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0057),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Νέο σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2023)0691),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2024, σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις και τις επανεξετάσεις των πολιτικών πριν από τη διεύρυνση (COM(2024)0146),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Ιουλίου 2025, με τίτλο «Έκθεση του 2025 για το κράτος δικαίου» (COM(2025)0900), η οποία συνοδεύεται από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «2025 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in North Macedonia» (Έκθεση του 2025 για το κράτος δικαίου – Κεφάλαιο για την κατάσταση του κράτους δικαίου στη Βόρεια Μακεδονία) (SWD(2025)0930),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 4ης Νοεμβρίου 2025, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2025 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2025)0690), η οποία συνοδεύτηκε από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «North Macedonia 2025 Report» (Έκθεση του 2025 για τη Βόρεια Μακεδονία) (SWD(2025)0753),

– έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,

– έχοντας υπόψη τις συνόδους κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων, που πραγματοποιήθηκαν στη Σόφια, στο Ζάγκρεμπ και στο Brdo pri Kranju το 2018, το 2020 και το 2021 αντίστοιχα, και τις δηλώσεις τους,

– έχοντας υπόψη τη δήλωση από τη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 17 Δεκεμβρίου 2025,

– έχοντας υπόψη την τελική έκθεση, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, της Αποστολής Παρακολούθησης Εκλογών του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την

Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) σχετικά με τις προεδρικές εκλογές στη Βόρεια Μακεδονία, της 24ης Απριλίου 2024, και τις κοινοβουλευτικές εκλογές, της 8ης Μαΐου 2024,

– έχοντας υπόψη τη 19η συνεδρίαση της Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας,

– έχοντας υπόψη τις κοινές συστάσεις που εγκρίθηκαν κατά την 24η συνεδρίαση της Μικτής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής ΕΕ-Βόρειας Μακεδονίας, που πραγματοποιήθηκε στις 26 και 27 Νοεμβρίου 2025 στο Στρασβούργο,

– έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του για τη Βόρεια Μακεδονία, και ιδίως το ψήφισμά του της 24ης Οκτωβρίου 2019 σχετικά με την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τη Βόρεια Μακεδονία και την Αλβανία[4],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, σχετικά με την εμβάθυνση της ολοκλήρωσης της ΕΕ ενόψει της μελλοντικής διεύρυνσης[5],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 11ης Μαρτίου 2026, σχετικά με τη στρατηγική διεύρυνσης της ΕΕ[6],

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία-πλαίσιο της Οχρίδας του 2001,

– έχοντας υπόψη τη συνθήκη φιλίας, καλής γειτονίας και συνεργασίας μεταξύ της Βουλγαρίας και της Βόρειας Μακεδονίας, η οποία υπεγράφη την 1η Αυγούστου 2017 και κυρώθηκε τον Ιανουάριο του 2018,

– έχοντας υπόψη την Τελική Συμφωνία για την Επίλυση των Διαφορών οι οποίες περιγράφονται στις Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 817 (1993) και 845 (1993), τη Λήξη της Ενδιάμεσης Συμφωνίας του 1995 και την Εδραίωση Στρατηγικής Εταιρικής Σχέσης μεταξύ Ελλάδας και Βόρειας Μακεδονίας, της 17ης Ιουνίου 2018, γνωστή και ως Συμφωνία των Πρεσπών,

– έχοντας υπόψη την τρίτη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την τυποποίηση των γεωγραφικών ονομασιών το 1977,

– έχοντας υπόψη τον διάλογο εκ των υστέρων παρακολούθησης με τη Βόρεια Μακεδονία και την αντίστοιχη έκθεση που εγκρίθηκε από την Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 8

---

4 ΕΕ C 202 της 28.5.2021, σ. 86.
5 ΕΕ C, C/2024/6746, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.
6 Κείμενα που εγκρίθηκαν, P10_TA(2026)0077.

Ιανουαρίου 2026,

– έχοντας υπόψη την έκτη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας σχετικά με τη Βόρεια Μακεδονία, που εγκρίθηκε στις 29 Ιουνίου 2023,

– έχοντας υπόψη το κοινό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Στόχοι και δείκτες για την πλαισίωση της εφαρμογής του σχεδίου δράσης για θέματα φύλου III (2021-25)» (SWD(2020)0284) που συνοδεύει την κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, της 25ης Νοεμβρίου 2020, με τίτλο «Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την ισότητα των φύλων (GAP) III – Ένα φιλόδοξο θεματολόγιο για την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών στην εξωτερική δράση της ΕΕ» (JOIN(2020)0017), καθώς και το σχέδιο εφαρμογής σε επίπεδο χώρας (CLIP) για τη Βόρεια Μακεδονία,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (A10-0162/2026),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Βόρεια Μακεδονία έχει καθεστώς υποψήφιας χώρας για ένταξη στην ΕΕ από το 2005 και ολοκλήρωσε επιτυχώς τη διαδικασία αναλυτικής εξέτασης του κεκτημένου τον Δεκέμβριο του 2023·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η στρατηγική δέσμευση της Βόρειας Μακεδονίας για την προσχώρηση στην ΕΕ και η εθνική συναίνεση μεταξύ των πολιτικών κομμάτων είναι αταλάντευτες, και ότι η στήριξη των πολιτών για την προσχώρηση στην ΕΕ έχει αυξηθεί κατά σχεδόν 10 %, φτάνοντας το 71 % σε σύγκριση με το 2024·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ παραμένει στρατηγική επένδυση στην ειρήνη, τη δημοκρατία, τη σταθερότητα και την ευημερία στην ευρωπαϊκή ήπειρο, και ότι η αξιοπιστία της διαδικασίας προσχώρησης εξαρτάται από την αυστηρή αιρεσιμότητα και τη δίκαιη μεταχείριση των υποψήφιων χωρών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υποψήφιες χώρες πρέπει να συμμορφώνονται πλήρως με τα κριτήρια της Κοπεγχάγης και να τηρούν τις ευρωπαϊκές αξίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα διμερή ζητήματα θα πρέπει να επιλύονται σε διμερές επίπεδο και σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την παρεμπόδιση ή την περαιτέρω πολιτικοποίηση της διαδικασίας διεύρυνσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αξιοπιστία της πολιτικής διεύρυνσης της ΕΕ εξαρτάται εξίσου από την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων από τις υποψήφιες χώρες και από την τήρηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση των δεσμεύσεών της μόλις εκπληρωθούν όλες οι προϋποθέσεις·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστηρίζει

σταθερά την ευρωπαϊκή προοπτική της Βόρειας Μακεδονίας και διατηρεί συνεχή διάλογο με τις αρχές της Βόρειας Μακεδονίας, τα ενδιαφερόμενα μέρη και την κοινωνία των πολιτών, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για βιώσιμες μεταρρυθμίσεις, σεβασμό των δημοκρατικών αξιών, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εκπλήρωση των συμφωνημένων δεσμεύσεων·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μετανάστευση εξακολουθεί να επηρεάζει αρνητικά τη Βόρεια Μακεδονία, με μακροπρόθεσμους κινδύνους για την οικονομική βιωσιμότητα βασικών δημόσιων υπηρεσιών·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολιτική πόλωση, η περιορισμένη διακομματική συνεργασία και η αργή εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων εξακολουθούν να μειώνουν την εμπιστοσύνη και τη συμμετοχή του κοινού·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, ιδίως σε σύνθετα ιστορικά πλαίσια, τα ζητήματα γλώσσας, ταυτότητας και πολιτισμού είναι εγγενώς ευαίσθητα· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εισαγωγή τέτοιων ζητημάτων στις συζητήσεις για τη διεύρυνση ενέχει τον κίνδυνο να περιπλέξει και να πολιτικοποιήσει τη διαδικασία προσχώρησης των υποψήφιων χωρών και, επομένως, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με αυτοσυγκράτηση και ευθύνη, κατά τρόπο που να διαφυλάσσει την ακεραιότητα της πολιτικής διεύρυνσης·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Βόρεια Μακεδονία έχει σημειώσει μετρήσιμη πλην αργή πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή του θεματολογίου μεταρρυθμίσεών της, καλύπτοντας κυρίως μεταρρυθμίσεις σε τομείς πέραν των θεμελιωδών πεδίων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της κοινωνίας, της οικονομίας και των θεσμών της Βόρειας Μακεδονίας·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είναι έτοιμο να διοργανώσει διακυβερνητική διάσκεψη χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις ούτε πρόσθετη πολιτική απόφαση, μόλις η Βόρεια Μακεδονία υλοποιήσει τη δέσμευσή της να ολοκληρώσει τις απαιτούμενες συνταγματικές αλλαγές, σύμφωνα με τις εσωτερικές της διαδικασίες·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι μεμονωμένα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν εκφράσει τις θέσεις τους σχετικά με το διαπραγματευτικό πλαίσιο της Βόρειας Μακεδονίας·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εξεύρεση κοινής προσέγγισης στον τρόπο ερμηνείας και αντιμετώπισης του παρελθόντος και η δημιουργία μιας νοοτροπίας μνήμης σε πλαίσιο αμοιβαίου σεβασμού αποτελεί το θεμέλιο πάνω στο οποίο η Βουλγαρία και η Βόρεια Μακεδονία θα πρέπει να οικοδομήσουν τη μελλοντική τους σχέση· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι σχέσεις μεταξύ των μελλοντικών γενεών της Βόρειας

Μακεδονίας και της Βουλγαρίας θα αντικατοπτρίζουν τις εκπαιδευτικές διαδικασίες στις δύο χώρες·

1. τονίζει εκ νέου την πλήρη υποστήριξή του στην αφοσιωμένη πορεία της Βόρειας Μακεδονίας προς την προσχώρηση στην ΕΕ, με βάση σαφή και μετρήσιμη πρόοδο και αυστηρές αλλά δίκαιες προϋποθέσεις, καθώς και στις αναγκαίες μετασχηματιστικές αλλαγές που απαιτούνται για την εκπλήρωση των κριτηρίων προσχώρησης· επαινεί τη δέσμευση της χώρας στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και ενθαρρύνει τις συνεχείς προσπάθειες για την προώθηση μεταρρυθμίσεων ευθυγραμμισμένων με την ΕΕ· υπενθυμίζει, ωστόσο, ότι η πρόοδος στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις εξακολουθεί να εξαρτάται από επίμονες και εις βάθος μεταρρυθμίσεις και να είναι αυστηρά αξιοκρατική·

2. σημειώνει με λύπη την έλλειψη προόδου από την τελευταία έκθεσή του· σημειώνει ότι η δυναμική των μεταρρυθμίσεων απαιτεί ανανεωμένη πολιτική δέσμευση και ξεκάθαρες δράσεις, μεταξύ άλλων για τις αναγκαίες συνταγματικές τροποποιήσεις, την εποικοδομητική διακομματική συνεργασία και την αποτελεσματική κοινοβουλευτική εποπτεία· κατανοεί ότι οι συνταγματικές τροποποιήσεις αποτελούν σημαντικό αλλά διχαστικό θέμα σε μια χώρα που έχει ξεπεράσει πολλές προκλήσεις στην πορεία της να καταστεί ανεξάρτητο έθνος· υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι όλοι οι πολιτικοί φορείς που είναι προσηλωμένοι στην ευρωπαϊκή πορεία της χώρας θα πρέπει να ενώσουν επειγόντως τις δυνάμεις τους για την εφαρμογή των αναγκαίων συνταγματικών αλλαγών που θα επιτρέψουν το άνοιγμα της πρώτης ομάδας διαπραγματευτικών κεφαλαίων· υπενθυμίζει ότι η διακομματική συνεργασία θα εξακολουθήσει να είναι απαραίτητη κατά την ευθυγράμμιση της εθνικής νομοθεσίας με το κεκτημένο της ΕΕ καθ’ όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων·

3. εκφράζει την ικανοποίησή του για τα πρόσφατα πολιτικά μηνύματα στη Βόρεια Μακεδονία σχετικά με την ανανέωση της δέσμευσης για την ανάληψη μεταρρυθμίσεων· υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι η χώρα θα αξιολογηθεί μόνο με βάση το ιστορικό υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων· υπογραμμίζει ότι η απουσία διακομματικής συνεργασίας για την προώθηση της συνταγματικής τροποποίησης δεν αποτελεί δικαιολογία για την καθυστέρηση άλλων αναγκαίων μεταρρυθμίσεων, οι οποίες θα ωφελήσουν τη χώρα και τους πολίτες της ανεξάρτητα από την ευρωπαϊκή πορεία·

4. καλεί τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο και την Επιτροπή να διασφαλίσουν την προβλεψιμότητα και την αξιοπιστία της διαδικασίας προσχώρησης, μεταξύ άλλων με σκοπό τη διατήρηση της λαϊκής στήριξης για την προσχώρηση στις χώρες της διεύρυνσης· παροτρύνει, στο πλαίσιο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τα κράτη μέλη της ΕΕ να δώσουν το μήνυμα, δημοσίως και κατηγορηματικά, ότι το Συμβούλιο προτίθεται να συμφωνήσει

ταχέως και άνευ όρων να εισέλθει στην επόμενη φάση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τη Βόρεια Μακεδονία μόλις εκπληρωθούν οι προϋποθέσεις των συμπερασμάτων του της 18ης Ιουλίου 2022· σημειώνει ότι η Βόρεια Μακεδονία είναι μία από τις υποψήφιες χώρες της οποίας η αίτηση εκκρεμεί για τον περισσότερο καιρό, έχοντας λάβει το καθεστώς της υποψήφιας χώρας πριν από περισσότερα από είκοσι χρόνια· υπογραμμίζει ότι η επανειλημμένη αναβολή από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τη Βόρεια Μακεδονία έχει συμβάλει στην αρνητική αντίληψη των πολιτικών ενδιαφερόμενων μερών και των πολιτών σχετικά με τις προοπτικές προσχώρησης στην ΕΕ·

5. επαναλαμβάνει την έκκληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου από τα συμπεράσματά του σχετικά με τη Βόρεια Μακεδονία το 2024 να επιταχυνθεί η ολοκλήρωση των συνταγματικών αλλαγών· υπενθυμίζει ότι το Συμβούλιο έχει επιβεβαιώσει την ετοιμότητά του να συγκαλέσει κι άλλη διακυβερνητική διάσκεψη, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση ή πρόσθετες πολιτικές αποφάσεις, μόλις η Βόρεια Μακεδονία εκπληρώσει τη δέσμευσή της, σύμφωνα με τις εσωτερικές της διαδικασίες, και ότι, στη συνέχεια, το Συμβούλιο είναι έτοιμο να ανοίξει την πρώτη ομάδα διαπραγματευτικών κεφαλαίων το συντομότερο δυνατόν, σύμφωνα με το διαπραγματευτικό πλαίσιο·

6. επαινεί τη δέσμευση των πολιτών της Βόρειας Μακεδονίας στην ένταξη στην ΕΕ και τη στήριξη που επιδεικνύουν σε αυτό το εγχείρημα δύο δεκαετίες μετά την έναρξη της διαδικασίας· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει σαφείς προτάσεις σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής μέσων σταδιακής ένταξης και διασφάλισης της αποτελεσματικής εφαρμογής τους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο πλαίσιο του σχεδίου ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, ως συμπλήρωμα και όχι ως υποκατάστατο της πλήρους ένταξης, σε όσο το δυνατόν περισσότερους τομείς, προκειμένου να μπορέσουν οι πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας να επωφεληθούν από την ένταξη στην ΕΕ πριν από την προσχώρηση·

7. υπενθυμίζει την ανάγκη ομόφωνης λήψης αποφάσεων σχετικά με την έναρξη και την ολοκλήρωση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων ως σημαντικών πολιτικών οροσήμων στη διαδικασία διεύρυνσης· επαναλαμβάνει την έκκλησή του να ενισχυθεί η ικανότητα δράσης της ΕΕ μέσω απλουστευμένων διαδικασιών, όπως η χρήση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία στα ενδιάμεσα στάδια της διαδικασίας διεύρυνσης, σε πλήρη συμφωνία με τις Συνθήκες·

8. υπενθυμίζει ότι οι διμερείς διαφορές μεταξύ χωρών θα πρέπει να αντιμετωπίζονται μέσω ανοικτού διαλόγου, με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτικών και εμπειρογνωμόνων, και πραγματικής συνεργασίας, καλή τη πίστει και σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, και δεν θα πρέπει να εργαλειοποιούνται στο πλαίσιο της διαδικασίας προσχώρησης·

9. υπογραμμίζει ότι οι γλωσσικές, πολιτιστικές και εθνικές ταυτότητες αποτελούν πραγματικά θεμέλια κάθε χώρας και δεν θα πρέπει να τίθενται υπό αμφισβήτηση από τρίτους· σημειώνει, επιπλέον, ότι τα ζητήματα αυτά δεν θα πρέπει να επηρεάζουν τη διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ, η οποία επικεντρώνεται στην εφαρμογή του κεκτημένου της ΕΕ και στην ευθυγράμμιση με τις αξίες και τις αρχές της ΕΕ, όπως ορίζονται στα κριτήρια της Κοπεγχάγης και στις αρχές των σχέσεων καλής γειτονίας, και η οποία θα πρέπει να καθοδηγείται από αντικειμενικά κριτήρια και να βασίζεται αποκλειστικά σε αξιοκρατικά κριτήρια· απορρίπτει κατηγορηματικά την εθνικιστική ρητορική, μεταξύ άλλων από πολιτικούς παράγοντες, που υποδαυλίζει τη διαίρεση, υπονομεύει τις σχέσεις καλής γειτονίας και τις σχέσεις μεταξύ εθνοτικών ομάδων και κοινοτήτων· καλεί την ΕΕ να καταβάλει περαιτέρω προσπάθειες για τον περιορισμό αυτής της ρητορικής και του αντικτύπου της·

10. Εκφράζει την ικανοποίησή του για τη σταθερότητα των διεθνοτικών σχέσεων στη Βόρεια Μακεδονία και την εφαρμογή της συμφωνίας-πλαισίου της Οχρίδας, μεταξύ άλλων μέσω δίκαιων μηχανισμών εκπροσώπησης· καλεί όλους τους παράγοντες να διατηρήσουν τα θεμέλια της σταθερότητας και της ακεραιότητας της χώρας, να προωθήσουν τις σχέσεις, τη συνεργασία και τις ανταλλαγές μεταξύ εθνοτικών και μειονοτικών ομάδων και άλλων κοινοτήτων και να αποφύγουν τη διχαστική ρητορική·

11. σημειώνει την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Βόρειας Μακεδονίας, της 18ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με την ακύρωση ορισμένων διατάξεων που αφορούν ποσοστώσεις για εκπροσώπους αλβανικών και άλλων κοινοτήτων σε δημόσιους οργανισμούς· υπογραμμίζει ότι η διοίκηση της χώρας θα πρέπει να αντανακλά την πολυεθνοτική της σύνθεση· καλεί τις αρχές να διασφαλίσουν την επαρκή και δίκαιη εκπροσώπηση όλων των κοινοτήτων σύμφωνα με τη συμφωνία-πλαίσιο της Οχρίδας και να τροποποιήσουν και να εφαρμόσουν το αντίστοιχο σχέδιο νόμου σε πλήρη ευθυγράμμιση με τη γνωμοδότηση της Επιτροπής της Βενετίας και τα πρότυπα της ΕΕ· παροτρύνει τις αρχές της Βόρειας Μακεδονίας να επιλύσουν ταχέως το ζήτημα της χρήσης της αλβανικής γλώσσας στις κρατικές εξετάσεις, ώστε να διασφαλιστεί η πρακτική εφαρμογή της συμφωνίας-πλαισίου της Οχρίδας τόσο στη νομοθεσία όσο και στο πνεύμα, και να μην παρουσιάσουν με απαξιωτικό τρόπο τις φοιτητικές διαμαρτυρίες ως πολιτικά υποκινούμενες ή ως αποσταθεροποιητικό παράγοντα·

12. σημειώνει ότι η Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης εξέφρασε πρόσφατα την ικανοποίησή της για την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των κριτηρίων αξιολόγησης για το άνοιγμα της ομάδας κεφαλαίων «Θεμελιώδη πεδία» μέσω χαρτών πορείας για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και για τα κεφάλαια για το κράτος δικαίου· ενθαρρύνει τη Βόρεια Μακεδονία να προετοιμάσει και να ολοκληρώσει όλες τις εργασίες που σχετίζονται με τα

κριτήρια αξιολόγησης για το άνοιγμα της ομάδας κεφαλαίων «Θεμελιώδη πεδία» στο πλαίσιο διαφανούς και ουσιαστικής διαδικασίας διαβούλευσης με όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών·

Λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών

13. σημειώνει ότι, ενώ οι δημοκρατικοί θεσμοί στη Βόρεια Μακεδονία λειτουργούν ικανοποιητικά, εξακολουθεί να υπάρχει πολιτική πόλωση, η οποία προκαλεί καθυστερήσεις σε αναγκαίες μεταρρυθμίσεις και διορισμούς· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι δεν έχουν καταβληθεί προσπάθειες για την έγκριση των συνταγματικών αλλαγών για τις οποίες έχει δεσμευτεί η χώρα και οι οποίες είναι απαραίτητες για το άνοιγμα της ομάδας κεφαλαίων «Θεμελιώδη πεδία»· παροτρύνει όλα τα πολιτικά κόμματα που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας να ξεπεράσουν τη θερμή προεκλογική ρητορική και να συνεργαστούν με διμερή τρόπο για την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις· καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη να καταβάλουν περισσότερες προσπάθειες για να διευκολύνουν την επίλυση του ζητήματος αυτού, μεταξύ άλλων μέσω τεχνικής βοήθειας και διευκόλυνσης του διαλόγου·

14. υπογραμμίζει ότι θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω η κοινοβουλευτική εποπτεία της εκτελεστικής εξουσίας και ζητεί ενισχυμένους μηχανισμούς ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης συμμετοχής των κομμάτων της αντιπολίτευσης και των φορέων της κοινωνίας των πολιτών·

15. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι τοπικές εκλογές, που διεξήχθησαν τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο του 2025, ήταν γενικά ανταγωνιστικές και ότι η εκλογική διοίκηση διαχειρίστηκε τις εκλογικές προετοιμασίες με κατά κύριο λόγο αποτελεσματικό τρόπο, παρά ορισμένες διαδικαστικές ελλείψεις· σημειώνει ότι η συνολική εκλογική μεταρρύθμιση εξακολουθεί να εκκρεμεί· επαναλαμβάνει την έκκλησή του να εφαρμοστούν οι εκκρεμείς συστάσεις του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ και της Επιτροπής της Βενετίας, μέσω μιας διαφανούς διαδικασίας που θα περιλαμβάνει όλους τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς· ζητεί, επιπλέον, μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά τη χρηματοδότηση και τις δαπάνες των πολιτικών κομμάτων και της πολιτικής διαφήμισης, τόσο στα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης όσο και στο διαδίκτυο, ιδίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης· καλεί τη Βόρεια Μακεδονία να καλύψει τα ρυθμιστικά κενά που καθιστούν δυνατή τη συγκεκαλυμμένη επιρροή στις εκλογές, ιδίως με τη ρύθμιση της διαδικτυακής πολιτικής διαφήμισης, μεταξύ άλλων μέσω της υποχρεωτικής ταυτοποίησης του χορηγού, της διαφάνειας των δαπανών και της ουσιαστικής δημοσιοποίησης των κριτηρίων στόχευσης, καθώς και με την αντιμετώπιση της χρηματοδότησης από τρίτους και των διαύλων

δαπανών που σχετίζονται με εκστρατείες· ζητεί δίκαιη κρατική χρηματοδότηση και ισότιμη πρόσβαση όλων των πολιτικών κομμάτων και των ανεξάρτητων υποψηφίων στα μέσα ενημέρωσης·

16. ζητεί πραγματική και ουσιαστική πολιτική χειραφέτηση των γυναικών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, ώστε να ενισχυθεί η συμμετοχή τους στην εκλογική διαδικασία και στη λήψη πολιτικών αποφάσεων· συνιστά επίσης τη θέσπιση ποσοστώσεων φύλου όταν δεν έχουν ακόμη τεθεί σε εφαρμογή, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τη δέσμευση για ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων που ορίζεται στην εθνική στρατηγική για την ισότητα των φύλων·

17. αναγνωρίζει ότι έχει επιτευχθεί μέτρια πρόοδος όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, ενισχύοντας τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα στον δημόσιο τομέα, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσφατα εγκριθείσας νομοθεσίας για την ηλεκτρονική ταυτοποίηση σύμφωνα με τους κανονισμούς της ΕΕ· σημειώνει, ωστόσο, ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες, συμπεριλαμβανομένων μεταρρυθμίσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης και αυστηρότερης εφαρμογής της στρατηγικής για τη δημόσια διοίκηση 2023-2030, η οποία θα επιτρέψει στις τοπικές διοικήσεις να παρέχουν καλύτερες υπηρεσίες στους πολίτες, να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν στρατηγικές τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης και να διασφαλίζουν την ύπαρξη της αναγκαίας διοικητικής ικανότητας·

18. ζητεί την περαιτέρω αποπολιτικοποίηση της δημόσιας διοίκησης και την πλήρη εφαρμογή αξιοκρατικών διαδικασιών πρόσληψης και επιλογής ανώτερων διοικητικών στελεχών, σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ·

19. εκφράζει την ικανοποίησή του για τον πρόσφατο διορισμό του νέου Διαμεσολαβητή· σημειώνει με ικανοποίηση τη μορφή των δημόσιων ακροάσεων για τον διορισμό δημόσιων υπαλλήλων, οι οποίες αυξάνουν τη διαφάνεια και τον δημόσιο έλεγχο· εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία του σχετικά με τις ενδείξεις πολιτικής ευνοιοκρατίας στη διαδικασία διορισμού των μελών της επιτροπής για την πρόληψη και την προστασία από τις διακρίσεις· τονίζει ότι οι φορείς ισότητας πρέπει να λειτουργούν ανεξάρτητα και απαλλαγμένοι από πολιτικές παρεμβάσεις·

Μέσα ενημέρωσης και κοινωνία των πολιτών

20. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Βόρεια Μακεδονία παρέχει επαρκείς νομικές εγγυήσεις για την ελευθερία της έκφρασης· σημειώνει, ωστόσο, την ανάγκη για περαιτέρω βελτίωση προς ένα πραγματικά ευνοϊκό περιβάλλον για ελεύθερα και ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης· καλεί τα μέσα ενημέρωσης να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση στη δημοσίευση ρητορικής που

ενδέχεται να υπονομεύσει τις σχέσεις μεταξύ εθνοτικών ομάδων και κοινοτήτων· υπογραμμίζει την ανάγκη οι πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης να ενισχύσουν τον έλεγχο του περιεχομένου, ιδίως σε σχέση με την εθνοτική ρητορική μίσους· ενθαρρύνει, επιπλέον, την ανάπτυξη τοπικών και περιφερειακών ιδιωτικών μέσων ενημέρωσης·

21. σημειώνει ότι η αποτελεσματική εφαρμογή των νομικών διατάξεων για την προστασία των δημοσιογράφων εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση, ιδίως σε περιπτώσεις διαδικτυακής παρενόχλησης και έμφυλης βίας κατά γυναικών δημοσιογράφων· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η έλλειψη ειδικής νομοθεσίας κατά των στρατηγικών αγωγών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού (ΣΑΑΣΚ) και η περιορισμένη ευαισθητοποίηση των δικαστών, των δικηγόρων και των δημοσιογράφων σχετικά με το ζήτημα αυτό εξακολουθούν να αποτελούν εμπόδια για την αποτελεσματική προστασία των δημοσιογράφων και των δημόσιων επικριτών από τις ΣΑΑΣΚ· υπογραμμίζει την ανάγκη να εγκριθεί εθνική νομοθεσία ευθυγραμμισμένη με την οδηγία κατά των στρατηγικών αγωγών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού[7]· εκφράζει την ανησυχία του για την κοινωνικοοικονομική ανασφάλεια των εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης, με ιδιαίτερη ανησυχία για τις γυναίκες που εργάζονται στα μέσα ενημέρωσης· καλεί τις αρχές επιβολής του νόμου και το δικαστικό σώμα να διασφαλίσουν αποτελεσματικές έρευνες και κυρώσεις για επιθέσεις, απειλές, παρενόχληση και πίεση κατά δημοσιογράφων, με ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες δημοσιογράφους· ζητεί από τις αρμόδιες αρχές να προλαμβάνουν ενεργά και να διώκουν συστηματικά όλες τις περιπτώσεις ρητορικής μίσους, εγκλημάτων μίσους και εκφοβισμού, να διερευνούν ενδελεχώς σχετικές επιθέσεις και να διασφαλίζουν την ασφάλεια και την προστασία των στοχευόμενων, όπως οι δημοσιογράφοι, τα άτομα που ανήκουν σε μειονότητες, κοινότητες και άλλες ευάλωτες ομάδες·

22. σημειώνει με ανησυχία την αυξανόμενη συγκέντρωση όσον αφορά την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης και τους κινδύνους κρυφού ελέγχου μέσω διαμεσολαβητών· ζητεί ισχυρότερες διασφαλίσεις για τη συντακτική ανεξαρτησία, διαφανείς πρακτικές κρατικής διαφήμισης και προστασία των δημοσιογράφων· τονίζει την επείγουσα ανάγκη για αποτελεσματική μεταρρύθμιση των μέσων ενημέρωσης και έγκριση αποτελεσματικών μέτρων κατά της συγκέντρωσης, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους διαφάνειας όσον

---

7 Οδηγία (ΕΕ) 2024/1069 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, για την προστασία των προσώπων που προβαίνουν σε ενέργειες συμμετοχής του κοινού από προδήλως αβάσιμες αγωγές ή καταχρηστικές δικαστικές διαδικασίες («στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού») (ΕΕ L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

αφορά την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης και την κατανομή των δημόσιων πόρων για την κρατική διαφήμιση, καθώς και τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τον ανταγωνισμό, τις κρατικές ενισχύσεις και τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας· τονίζει ότι η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης είναι απαραίτητη για τη δημοκρατική ανθεκτικότητα· υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της ανεξαρτησίας και των ικανοτήτων της ρυθμιστικής αρχής των μέσων ενημέρωσης, του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού φορέα και της ρυθμιστικής αρχής για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες·

23. εκφράζει την ανησυχία του για τη στρατηγική απόκτηση βασικών τηλεοπτικών σταθμών και ειδησεογραφικών πυλών από στελέχη των ουγγρικών μέσων ενημέρωσης, η οποία επιτρέπει σε αντιευρωπαϊκά αφηγήματα να διεισδύσουν στον δημόσιο διάλογο στη Βόρεια Μακεδονία·

24. εκφράζει τη σοβαρή ανησυχία του για τις επίμονες προσπάθειες στρέβλωσης του δημόσιου διαλόγου και υπονόμευσης της εμπιστοσύνης στους δημοκρατικούς θεσμούς και στην ευρωπαϊκή πορεία της χώρας μέσω συντονισμένης χειραγώγησης του περιβάλλοντος πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων συγκεκαλυμμένων επιχειρήσεων επιρροής και κακόβουλων αφηγημάτων· καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για να στηρίξουν τη Βόρεια Μακεδονία στην καταπολέμηση των κακόβουλων εξωτερικών παρεμβάσεων στη χώρα, μεταξύ άλλων μέσω τεχνικής βοήθειας· υπογραμμίζει ότι η κακόβουλη ξένη επιρροή αποδυναμώνει τη θεσμική αξιοπιστία και πολώνει την κοινωνία· καλεί τις αρχές να θεσπίσουν ένα ολοκληρωμένο και θεσμοθετημένο πλαίσιο για τη δημοκρατική ανθεκτικότητα με σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες, τακτικές εκτιμήσεις κινδύνου και δημόσιες εκθέσεις, σύμφωνα με τα εξελισσόμενα πρότυπα της Ένωσης για την προστασία των δημοκρατικών διαδικασιών· ζητεί, επιπλέον, την ενίσχυση του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και του ψηφιακού γραμματισμού, την προώθηση του ελέγχου γεγονότων, την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους σε όλες τις μορφές της και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε υβριδικές απειλές που αμφισβητούν τις δημοκρατικές αξίες και τον στόχο της χώρας για ένταξη στην ΕΕ·

25. σημειώνει ότι η έλλειψη προοπτικών προσχώρησης στην ΕΕ τα τελευταία χρόνια έχει δημιουργήσει χώρο για την αυξημένη συμμετοχή αυταρχικών παραγόντων στη χώρα· ενθαρρύνει, επομένως, τη διαφανή και τεκμηριωμένη δημόσια επικοινωνία σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με την ΕΕ και τη διαδικασία προσχώρησης, προκειμένου να διατηρηθεί η ευρεία κοινωνική στήριξη και να αντιμετωπιστεί η παραπληροφόρηση· παροτρύνει, στο πλαίσιο αυτό, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επικοινωνήσει αποτελεσματικότερα με το κοινό της Βόρειας Μακεδονίας σχετικά με τη συνεχιζόμενη έλλειψη πολιτικής

βούλησης για την προώθηση μεταρρυθμίσεων που αντιμετωπίζουν ζητήματα που επηρεάζουν τους πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας·

26. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γενικά ευνοϊκό περιβάλλον για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, υπογραμμίζοντας παράλληλα την ανάγκη για μεγαλύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών σε τομείς προτεραιότητας και δημόσιες διαβουλεύσεις· σημειώνει την επανενεργοποίηση του Συμβουλίου Συνεργασίας μεταξύ της κυβέρνησης και της κοινωνίας των πολιτών· ζητεί διαφανή δημόσια χρηματοδότηση για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, βελτίωση της νομοθεσίας και ευθυγράμμιση με τα διεθνή πρότυπα, τις συστάσεις της Επιτροπής της Βενετίας και τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας· υπογραμμίζει τη σημασία της διασφάλισης διαβουλεύσεων χωρίς αποκλεισμούς και διαφάνειας με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών· καλεί την Επιτροπή να στηρίξει τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που παρακολουθούν ενδελεχώς και, εάν είναι αναγκαίο, επικρίνουν την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με την ΕΕ·

Θεμελιώδη δικαιώματα

27. υπογραμμίζει την υποχρέωση όλων των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης να εφαρμόσουν άμεσα τις εκκρεμείς αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων· επισημαίνει ότι τυχόν νομοθετικές αλλαγές θα πρέπει να συμμορφώνονται με τα διεθνή πρότυπα και τις συστάσεις της Επιτροπής της Βενετίας και να συνάδουν με τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας, συμπεριλαμβανομένων του νόμου για τις ενώσεις και τα ιδρύματα και της εφαρμογής των δικαστικών αποφάσεων σχετικά με την καταχώριση των ενώσεων·

28. σημειώνει ότι το γενικό νομικό πλαίσιο για τα θεμελιώδη δικαιώματα συνάδει σε μεγάλο βαθμό με τα ευρωπαϊκά πρότυπα· καλεί, ωστόσο, την κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας να ενισχύσει την εφαρμογή στην πράξη, ιδίως βελτιώνοντας το θεσμικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων, διασφαλίζοντας αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την καταπολέμηση της έμφυλης και της εξ οικείων βίας, την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και διαθέτοντας επαρκείς πόρους για τις υπηρεσίες στήριξης των θυμάτων· ζητεί την τελική έγκριση του νόμου για την ισότητα των φύλων, του νόμου για τις εργασιακές σχέσεις και του νόμου για την πρόληψη και την προστασία από την παρενόχληση στην εργασία, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και το κεκτημένο της ΕΕ, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των γυναικών μέσω της αντιμετώπισης βασικών ζητημάτων ισότητας των φύλων, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή·

29. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις τροποποιήσεις του ποινικού κώδικα του 2023 που ευθυγραμμίζουν την εθνική νομοθεσία με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης· σημειώνει ειδικότερα τη μετάβαση σε έναν ορισμό του βιασμού με βάση τη συναίνεση και τη ρητή αναγνώριση της έμφυλης βίας· εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για τις τροποποιήσεις του 2026 που ενισχύουν τη δίωξη της ενδοοικογενειακής και έμφυλης βίας και ποινικοποιούν τη μη συναινετική διάδοση εικόνων προσωπικής φύσης· θεωρεί ότι οι μεταρρυθμίσεις αυτές αντιπροσωπεύουν ουσιαστική ευθυγράμμιση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα·

30. υπογραμμίζει την ανάγκη να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη βελτίωση της κατάστασης των μη πλειοψηφικών κοινοτήτων, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη χρήση των γλωσσών, καθώς και για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προώθηση της πολυμορφίας· εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόοδο όσον αφορά το σχέδιο δράσης για την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες ή κοινότητες, και ενθαρρύνει τη Βόρεια Μακεδονία να το οριστικοποιήσει χωρίς αποκλεισμούς, θεσπίζοντας σαφή κριτήρια αναφοράς, μετρήσιμους δείκτες και ειδικό μηχανισμό παρακολούθησης, με στόχο τη διασφάλιση αποτελεσματικής προστασίας από τις διακρίσεις και τη βελτίωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων όλων των πολιτών της Βόρειας Μακεδονίας· παροτρύνει τους σχετικούς πολιτικούς φορείς να απέχουν από την πόλωση και την κλιμάκωση που μπορεί να επηρεάσει τις σχέσεις μεταξύ κοινοτήτων και μειονοτήτων·

31. τονίζει τον τρόπο με τον οποίο η εθνοτική και πολιτιστική πολυμορφία της Βόρειας Μακεδονίας αποτελεί ανεκτίμητο πλεονέκτημα και θα πρέπει να μετατραπεί σε πηγή ισχύος για την περαιτέρω εδραίωση της δημοκρατικής και χωρίς αποκλεισμούς διακυβέρνησης και την επιτάχυνση της πορείας της Βόρειας Μακεδονίας προς την προσχώρηση στην ΕΕ· ενθαρρύνει τη Βόρεια Μακεδονία να συμπεριλάβει στο σύνταγμά της όλες τις εθνοτικές της κοινότητες, να προωθήσει τη συμπεριληπτικότητα, να προστατεύσει την πολυμορφία, να καταπολεμήσει τις διακρίσεις και να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές αξίες και δημοκρατικές αρχές, καθώς και να εγγυηθεί πλήρως ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες για όλους·

32. ζητεί να ενταθούν οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση του επίμονου κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού των Ρομά· παροτρύνει τις αρχές να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή της στρατηγικής για την ένταξη των Ρομά, με μετρήσιμους δείκτες, κατάλληλη θεσμική παρακολούθηση και επαρκή κονδύλια του προϋπολογισμού· εκφράζει την ανησυχία του για τη συνεχιζόμενη πρακτική του σχολικού διαχωρισμού σε ορισμένους δήμους και ζητεί προληπτικά μέτρα για την εξάλειψη του διαχωρισμού·

33. σημειώνει με ανησυχία ότι ελάχιστη πρόοδος έχει επιτευχθεί όσον

αφορά τη μείωση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στις περισσότερες πτυχές της ζωής· ενθαρρύνει την καταβολή περισσότερων προσπαθειών για την ολοκλήρωση του νομικού και θεσμικού πλαισίου σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και τη βελτίωση της εφαρμογής και της επιβολής· σημειώνει τις επίμονες διαρθρωτικές προκλήσεις στο έργο της επιτροπής της Βόρειας Μακεδονίας για την πρόληψη και την προστασία από τις διακρίσεις λόγω έλλειψης πόρων·

34. ζητεί να βελτιωθεί η νομική προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+ και να αντιμετωπιστεί η ρητορική μίσους, συμπεριλαμβανομένης της διαδικτυακής, κατά της κοινότητας· εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την κλιμάκωση του μίσους κατά των ΛΟΑΤΚΙ+ και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στη Βόρεια Μακεδονία·

35. παροτρύνει όλους τους πολιτικούς παράγοντες να τροποποιήσουν τον νόμο για το ληξιαρχείο και να διασφαλίσουν την ταχεία, προσβάσιμη και απρόσκοπτη νομική αναγνώριση του φύλου και να θεσπιστεί διαφανής νομική διαδικασία σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και την αντίστοιχη απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του 2019·

36. παροτρύνει τις αρχές να αποκαταστήσουν τη βασική ορολογία κατά των διακρίσεων στον νόμο για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και ζητεί την επαναφορά των διατάξεων σχετικά με την υποχρεωτική καταγγελία της σχολικής βίας, προκειμένου να προστατευθούν οι ευάλωτες ομάδες·

37. σημειώνει με ανησυχία τις συνθήκες διαβίωσης στις φυλακές στη Βόρεια Μακεδονία, οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν επειγόντως·

38. χαιρετίζει την ενισχυμένη συνεργασία για τη διαχείριση των συνόρων και καλεί τη Βόρεια Μακεδονία να ενισχύσει τη διαχείριση της μετανάστευσης, να καταπολεμήσει τα εγκληματικά δίκτυα διακινητών μεταναστών, εμπόρων ανθρώπων και άλλων τύπων οργανωμένου εγκλήματος, καθώς να βελτιώσει την ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ και να αντιμετωπίσει τις επίμονες προκλήσεις όσον αφορά τον χειρισμό της νόμιμης και παράτυπης μετανάστευσης με πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου· υπογραμμίζει ότι πρέπει να αποτραπούν οι παράνομες επαναπροωθήσεις στα σύνορα της Βόρειας Μακεδονίας·

39. συγχαίρει την κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας για την ταχεία αντίδρασή της στην αντισημιτική εμπρηστική επίθεση κατά κτιρίου της εβραϊκής κοινότητας στα Σκόπια στις 12 Απριλίου 2026·

Κράτος δικαίου

40. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι δεν έχει σημειωθεί

επαρκής πρόοδος όσον αφορά το δικαστικό σύστημα, την ανεξαρτησία των δικαστηρίων και των εισαγγελικών αρχών, καθώς και τις προσπάθειες για την ενίσχυση του κράτους δικαίου και των πλαισίων για την καταπολέμηση της διαφθοράς· καλεί τους πολιτικούς φορείς να απόσχουν επειγόντως από πολιτικές παρεμβάσεις στο δικαστικό σώμα· σημειώνει με ανησυχία τις βαθιές διαρθρωτικές αδυναμίες και τις αρνητικές τάσεις στη λειτουργία του δικαστικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της ανεπαρκούς χρηματοδότησης και στελέχωσης των δικαστικών θεσμών, που υπονομεύουν την ανεξαρτησία του· καλεί, συνεπώς, τη Βόρεια Μακεδονία να επιταχύνει την εφαρμογή της στρατηγικής για τη δικαστική μεταρρύθμιση 2024-2028·

41. υπογραμμίζει τη σημασία της διασφάλισης της ακεραιότητας και της ανεξαρτησίας του δικαστικού σώματος, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση του Δικαστικού Συμβουλίου σύμφωνα με τη σύσταση και τη γνώμη της αποστολής αξιολόγησης από ομοτίμους της Επιτροπής της Βενετίας του 2023·

42. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι οι τροποποιήσεις του ποινικού κώδικα στη Βόρεια Μακεδονία, οι οποίες έχουν συντομεύσει τις προθεσμίες παραγραφής και έχουν μειώσει τις ποινές για διαφθορά υψηλού επιπέδου και κατάχρηση εξουσίας, έχουν υπονομεύσει τις εν εξελίξει δικαστικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων προβεβλημένων υποθέσεων, δημιουργώντας μια αντίληψη ατιμωρησίας για εξέχοντες πολιτικούς παράγοντες και αποδυναμώνοντας περαιτέρω την εμπιστοσύνη του κοινού στο δικαστικό σώμα·

43. καλεί τις αρμόδιες αρχές να διασφαλίσουν την κατάλληλη συνέχεια σε περιπτώσεις πιθανών εγκλημάτων μίσους, μεταξύ άλλων όσον αφορά οποιεσδήποτε εθνοτικές ομάδες και κοινότητες·

44. σημειώνει με ανησυχία ότι δεν έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς και ότι η διαφθορά εξακολουθεί να είναι διαδεδομένη σε πολλούς τομείς· υπογραμμίζει ότι εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικό και ανεξήγητο χάσμα μεταξύ των επίσημα ανακοινωθεισών ερευνών διαφθοράς και των δικαστικών πορισμάτων ενοχής σε υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου· καλεί την κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας να βελτιώσει την εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για την πρόληψη της διαφθοράς και της σύγκρουσης συμφερόντων και να εγκρίνει νέο ποινικό κώδικα σύμφωνα με το κεκτημένο της ΕΕ και τα διεθνή πρότυπα· ζητεί, επιπλέον, να ενισχυθεί η προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, καθώς παραμένει ανεπαρκής, με αποτέλεσμα να αποθαρρύνονται πολίτες από την καταγγελία περιστατικών διαφθοράς· εκφράζει, ωστόσο, την ικανοποίησή του για την ενεργό συμμετοχή της Βόρειας Μακεδονίας στη διεθνή συνθήκη σχετικά με την ανταλλαγή δεδομένων για την επαλήθευση των δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων, η οποία τοποθετεί τη χώρα ως

περιφερειακό σημείο αναφοράς στον εν λόγω μηχανισμό·

45. ζητεί την έγκαιρη έγκριση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς για την περίοδο 2026-2030 με σαφείς αρμοδιότητες και μετρήσιμους στόχους, και ζητεί την εφαρμογή των εκκρεμών συστάσεων της ομάδας χωρών κατά της διαφθοράς (GRECO)·

46. σημειώνει με ανησυχία ότι οι καθυστερήσεις στις δικαστικές διαδικασίες και οι περιορισμένοι πόροι εξακολουθούν να παρεμποδίζουν τη δημιουργία αξιόπιστου ιστορικού επιδόσεων σε υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου· ζητεί, ειδικότερα, τη διεξαγωγή ερευνών και την έκδοση τελεσίδικων καταδικαστικών αποφάσεων σε υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου, οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως παράδειγμα που δείχνει ότι η διαφθορά αντιμετωπίζεται σε όλα τα επίπεδα και ότι δεν υπάρχει ατιμωρησία·

47. σημειώνει ότι το αντιληπτό επίπεδο εμπιστοσύνης στο δικαστικό σώμα παραμένει πολύ χαμηλό και ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την πρόληψη της αθέμιτης επιρροής και του εκφοβισμού·

48. καλεί τη Βόρεια Μακεδονία να εντείνει τις προσπάθειές της για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες·

49. ζητεί να καταβληθούν πιο συντονισμένες προσπάθειες για την αποτελεσματική καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος· καλεί την κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας να ευθυγραμμίσει την εθνική νομοθεσία για τα όπλα, τα ναρκωτικά και τις ψυχοτρόπους ουσίες με το κεκτημένο της ΕΕ·

50. ενθαρρύνει τις εθνικές αρχές να θεσπίσουν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο στήριξης για τις γυναίκες που επέζησαν έμφυλης βίας, συμπεριλαμβανομένων της παροχής νομικά εγγυημένης οικονομικής βοήθειας, της διασφάλισης δωρεάν νομικής βοήθειας και απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα, της δημιουργίας κρατικού ταμείου για την κάλυψη της μη αμειβόμενης στήριξης των παιδιών, καθώς και της αύξησης των επενδύσεων στην οικονομική χειραφέτηση των γυναικών μέσω στοχευμένης κατάρτισης, κοινωνικών επιχειρήσεων και τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης·

Κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις

51. υποστηρίζει τις συνεχείς προσπάθειες για τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας, την αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων, την ενίσχυση της ψηφιακής οικονομίας και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, σύμφωνα με την αντιμετώπιση των ανταγωνιστικών πιέσεων της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ· τονίζει ότι η βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη εξαρτάται από το κράτος δικαίου,

την προβλεψιμότητα του δικαστικού συστήματος και την αποτελεσματική δράση κατά της διαφθοράς· ζητεί την εφαρμογή του οργανικού νόμου για τον προϋπολογισμό του 2023, τη θέσπιση δημοσιονομικών κανόνων και δημοσιονομικού συμβουλίου, καθώς και την ενίσχυση της μεσοπρόθεσμης διαδικασίας του προϋπολογισμού·

52. υπογραμμίζει την ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι κοινωνικές προκλήσεις, να διασφαλιστούν πολιτικές απασχόλησης υψηλής ποιότητας, να προωθηθεί η κοινωνική σύγκλιση προς τα πρότυπα της ΕΕ και να επιτευχθεί πρόοδος όσον αφορά τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων·

53. εκφράζει την ικανοποίησή του για τα πρώτα βήματα στην εφαρμογή του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων και του πολυετούς προγράμματος εργασίας στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, τα οποία βρίσκονται σε καλό δρόμο για να αποφέρει απτά οφέλη στους πολίτες· ενθαρρύνει τη Βόρεια Μακεδονία να συνεχίσει την εφαρμογή του θεματολογίου μεταρρυθμίσεών της· τονίζει την ανάγκη να επιταχυνθεί σημαντικά και να υλοποιηθεί το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων, ιδίως όσον αφορά την ομάδα κεφαλαίων «Θεμελιώδη πεδία»· τονίζει ότι η εκταμίευση των κονδυλίων πρέπει να εξακολουθήσει να εξαρτάται αυστηρά από την εκπλήρωση των συμφωνημένων μεταρρυθμιστικών στόχων και των οροσήμων· επικροτεί την έγκριση του ολοκληρωμένου πλαισίου κυβερνοασφάλειας, του επικαιροποιημένου νόμου για τα ηλεκτρονικά έγγραφα, την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης· επικροτεί τον αντικειμενικό και τεκμηριωμένο τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή έχει αξιολογήσει έως τώρα την εφαρμογή των μεταρρυθμιστικών μέτρων· χαιρετίζει θερμά την πρόσφατη εκταμίευση 65,7 εκατομμυρίων EUR προς τη Βόρεια Μακεδονία στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης, μετά από θετική αξιολόγηση της υλοποίησης μεταρρυθμίσεων, ιδίως στους τομείς της ψηφιοποίησης και της εκπαίδευσης·

54. ζητεί από την ΕΕ και τη Βόρεια Μακεδονία να επιδιώξουν την ενισχυμένη εποπτεία και ουσιαστική συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των επιχειρηματικών ενώσεων και των κοινωνικών εταίρων σε όλα τα στάδια της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, συμπεριλαμβανομένων του σχεδιασμού μεταρρυθμιστικών μέτρων, της υλοποίησης έργων και της παρακολούθησης των αποτελεσμάτων· αναγνωρίζει την ανάγκη βελτίωσης του επιχειρηματικού κλίματος και της λειτουργίας της οικονομίας της αγοράς· ζητεί να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σε μέτρα για τη διόρθωση των στρεβλώσεων της αγοράς και σε μέτρα κοινωνικής προστασίας· ζητεί να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στις αρνητικές δημογραφικές τάσεις και στην αντιμετώπιση της άτυπης οικονομίας και των αρνητικών κοινωνικών και δημοσιονομικών επιπτώσεών

της·

55. καλεί τις αρχές να διασφαλίσουν την ανεξαρτησία και τον νόμιμο ρόλο των αντιπροσωπευτικών συνδικαλιστικών οργανώσεων και τον σεβασμό των θεμελιωδών εργασιακών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των συλλογικών διαπραγματεύσεων, στη νομοθεσία και την πρακτική· καλεί περαιτέρω τις αρχές να διασφαλίσουν εποικοδομητικό και ουσιαστικό διάλογο με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για την αντιμετώπιση επειγόντων ζητημάτων, όπως οι μισθοί, οι συνθήκες εργασίας και η κοινωνική προστασία, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εργασία σε πλατφόρμα·

56. αναγνωρίζει τη στρατηγική σημασία των τομέων του πολιτισμού και της δημιουργίας και την ανάγκη για ένα σταθερό, ευθυγραμμισμένο με την ΕΕ πλαίσιο για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας· καλεί τη Βόρεια Μακεδονία να διασφαλίσει δίκαιη αμοιβή για τους δημιουργούς και τους ερμηνευτές, να ευθυγραμμίσει τη συλλογική διαχείριση των δικαιωμάτων με το κεκτημένο της ΕΕ και να ενισχύσει την επιβολή της νομοθεσίας κατά της πειρατείας· υπογραμμίζει ότι η ανεπαρκής προστασία των δικαιούχων υπονομεύει τη βιωσιμότητα των μέσων ενημέρωσης και την ανάπτυξη οπτικοακουστικού περιεχομένου υψηλής ποιότητας·

57. ζητεί να συνεχιστεί η εφαρμογή στρατηγικών ενεργοποίησης της αγοράς εργασίας για τους νέους, τους μακροχρόνια ανέργους, τα άτομα χαμηλής ειδίκευσης και τις ευάλωτες ομάδες, όπως οι γυναίκες, τα άτομα με αναπηρία, οι Ρομά και οι Αιγύπτιοι·

58. ενθαρρύνει την ενίσχυση της πολιτικής για τη νεολαία με την τροποποίηση του νόμου για τη συμμετοχή των νέων και τις πολιτικές για τη νεολαία, τη θέσπιση αποτελεσματικής παρακολούθησης και ειδικού κώδικα προϋπολογισμού, και τη βελτίωση των τοπικών δομών για τη νεολαία·

59. εκφράζει την ικανοποίησή του για την ένταξη της Βόρειας Μακεδονίας στο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του ενιαίου χώρου πληρωμών σε ευρώ (SEPA)·

60. χαιρετίζει θερμά την πρόταση της Επιτροπής και την εξουσιοδότηση του Συμβουλίου για έναρξη διαπραγματεύσεων με σκοπό την επέκταση του καθεστώτος περιαγωγής με χρέωση εσωτερικού της ΕΕ στην Αλβανία, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, το Κόσοβο, το Μαυροβούνιο, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Σερβία και καλεί με την Επιτροπή και τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων να λάβουν ταχέως τα αναγκαία μέτρα για το αμοιβαίο άνοιγμα των αγορών περιαγωγής της ΕΕ και των εταίρων των Δυτικών Βαλκανίων· τονίζει ότι η επέκταση της περιοχής περιαγωγή με χρέωση εσωτερικού στα Δυτικά Βαλκάνια θα αποφέρει απτά οφέλη τόσο για τους πολίτες όσο και για τις επιχειρήσεις, προωθώντας τις διαπροσωπικές επαφές, ενισχύοντας τους οικονομικούς δεσμούς,

στηρίζοντας τις εκπαιδευτικές ανταλλαγές και διευκολύνοντας τον τουρισμό·

61. καλεί τη Βόρεια Μακεδονία να ευθυγραμμιστεί με το κεκτημένο της ΕΕ όσον αφορά τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων·

Περιβάλλον, βιοποικιλότητα, ενέργεια και μεταφορές

62. ζητεί να αυξηθούν οι επενδύσεις σε υποδομές μεταφορών και ενέργειας και να υπάρξει πρόοδος ώστε η νομοθεσία της χώρας στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και του περιβάλλοντος να προσεγγίσει τα πρότυπα της ΕΕ· ζητεί να ευθυγραμμιστεί η εθνική νομοθεσία με τους κανόνες της ΕΕ για τα δικαιώματα των επιβατών· υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της συνδεσιμότητας και διασφάλισης απρόσκοπτων εμπορικών ροών, ιδίως στην οδική κυκλοφορία· ζητεί την εφαρμογή του συστήματος εισόδου/εξόδου της ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπό του στους επαγγελματίες οδηγούς·

63. τονίζει τη σημασία των διασυνοριακών συνδέσεων, όπως οι διάδρομοι του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) VIII και X, καθώς είναι ζωτικής σημασίας για την αύξηση της οικονομικής συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες και των διαπροσωπικών επαφών· βασίζεται στην αποτελεσματική υλοποίηση των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί· επικροτεί τη συμφωνία μεταξύ Βουλγαρίας και Βόρειας Μακεδονίας για την κατασκευή διασυνοριακής σιδηροδρομικής σήραγγας, η οποία σηματοδοτεί ένα αποφασιστικό βήμα προς την ολοκλήρωση της σιδηροδρομικής σύνδεσης κατά μήκος του διαδρόμου VIII· σημειώνει τη στρατηγική σημασία του άξονα VIII για τη γεωστρατηγική αυτονομία της ΕΕ και του ΝΑΤΟ ο οποίος χρησιμεύει ως βασική διαδρομή της εφοδιαστικής κατά μήκος της νότιας πτέρυγας του ΝΑΤΟ·

64. εκφράζει την ικανοποίησή του για την έγκριση του νόμου για την ενέργεια τον Μάιο του 2025, αλλά υπογραμμίζει ότι η χώρα εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον άνθρακα· ζητεί να υιοθετηθούν γρήγορα οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ενεργειακή απόδοση, ιδίως στα κτίρια·

65. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι έχει σημειωθεί ελάχιστη πρόοδος στην περιβαλλοντική νομοθεσία· ζητεί ιδίως άμεση δράση, ώστε να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της ποιότητας του αέρα και των υδάτων και της διαχείρισης των λυμάτων, συμπεριλαμβανομένων της αυξημένης και σαφώς δεσμευμένης εθνικής χρηματοδότησης για υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης σε αστικές και αγροτικές περιοχές, της ενσωμάτωσης των συστημάτων ύδρευσης των χωριών σε υπηρεσίες κοινής ωφελείας, όπου είναι εφικτό, με σαφώς καθορισμένες θεσμικές αρμοδιότητες, της διασφάλισης τακτικών υγειονομικών και εργαστηριακών ελέγχων με δημοσιοποίηση των

αποτελεσμάτων και της ενίσχυσης της εποπτείας των επιθεωρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης κυρώσεων για μη ρυθμιζόμενα, ανεπαρκώς συντηρημένα ή ρυπογόνα συστήματα·

66. επισημαίνει με ανησυχία τα σταθερά υψηλά επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης, ιδίως στις αστικές περιοχές, τα οποία συνδέονται στενά με την καύση άνθρακα και την παραγωγή τσιμέντου· εκφράζει, στο πλαίσιο αυτό, σοβαρή ανησυχία σχετικά με τον νέο νόμο για τον έλεγχο των βιομηχανικών εκπομπών και παροτρύνει τις αρχές να τον τροποποιήσουν μέσω διαφανούς και χωρίς αποκλεισμούς δημόσιας διαδικασίας με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, ιδίως περιβαλλοντικών εμπειρογνωμόνων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών· τονίζει την επείγουσα ανάγκη να βελτιωθεί η ποιότητα του αέρα στις πόλεις, μεταξύ άλλων μέσω μέτρων όπως η καθιέρωση ζωνών χαμηλών εκπομπών και η απόκτηση σύγχρονων, λιγότερο ρυπογόνων οχημάτων δημόσιων μεταφορών·

67. σημειώνει με ανησυχία την περιορισμένη πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή της οριζόντιας περιβαλλοντικής νομοθεσίας και παροτρύνει τη Βόρεια Μακεδονία να ευθυγραμμίσει πλήρως και να εφαρμόσει αποτελεσματικά τις οδηγίες για την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων[8] και τη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση[9], συμπεριλαμβανομένου του παράγωγου δικαίου που σχετίζεται με μικρά υδροηλεκτρικά έργα·

68. καλεί την κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας και τις τοπικές αρχές να θεσπίσουν αποτελεσματική νομική προστασία για τους τόπους του δικτύου Emerald που έχουν χαρακτηριστεί βάσει της σύμβασης της Βέρνης και να επιταχύνουν τον προσδιορισμό και τον χαρακτηρισμό μελλοντικών τόπων Natura 2000· παροτρύνει την κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας να δώσει προτεραιότητα και να επιταχύνει την έγκριση ενός νέου νόμου για την προστασία της φύσης, ο οποίος θα αντικαταστήσει το παρωχημένο νομικό πλαίσιο και θα διασφαλίσει την πλήρη ευθυγράμμιση με τις οδηγίες της ΕΕ

---

8 Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 26 της 28.1.2012, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

9 Οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2001, σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων (ΕΕ L 197 της 21.7.2001, σ. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

για τους οικοτόπους[10] και τα πτηνά[11]·

69. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συνεχιζόμενη συνεργασία της Βόρειας Μακεδονίας με το Κόσοβο και την Αλβανία όσον αφορά το διασυνοριακό εθνικό πάρκο της οροσειράς Σαρ· επαναλαμβάνει την επείγουσα ανάγκη να εγκριθεί ο νόμος για την εκ νέου ανακήρυξη του εθνικού πάρκου του Mavrovo και να οριστικοποιηθεί και να εφαρμοστεί αποτελεσματικά το σχέδιο διαχείρισής του· ενθαρρύνει τη συμπερίληψη της πόλης Jablanica στον εθνικό κατάλογο προστατευόμενων περιοχών· παροτρύνει τη Βόρεια Μακεδονία να αναπτύξει και να εφαρμόσει εθνικό σχέδιο δράσης και διαχείρισης για τη διατήρηση του βαλκανικού λύγκα, ευθυγραμμισμένο με την περιφερειακή στρατηγική και σε συνεργασία με τις γειτονικές χώρες, μεταξύ άλλων με σκοπό τη διατήρηση της οικολογικής συνδεσιμότητας μεταξύ βασικών οικοτόπων, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών Mavrovo και Jablanica και των διασυνοριακών περιοχών·

Περιφερειακή συνεργασία και εξωτερική πολιτική

70. χαιρετίζει την πολύτιμη και σημαντική συμβολή της Βόρειας Μακεδονίας στην περιφερειακή συνεργασία και σταθερότητα, μέσω της συμμετοχής της σε περιφερειακές οικονομικές και διπλωματικές πρωτοβουλίες, όπως η διαδικασία του Βερολίνου, το σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια και η εφαρμογή των συμφωνιών για την κοινή περιφερειακή αγορά·

71. ζητεί συνεχή δέσμευση για διάλογο και συνεργασία με τις γειτονικές χώρες για την ενίσχυση της περιφερειακής σταθερότητας και την προώθηση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης· ζητεί την περαιτέρω προώθηση των διαπροσωπικών επαφών σε ολόκληρη τη Νοτιοανατολική Ευρώπη· τονίζει τη σημασία της εφαρμογής των διεθνών συμφωνιών καλή τη πίστει, όπως της συμφωνίας των Πρεσπών και της συνθήκης φιλίας, καλής γειτονίας και συνεργασίας με τη Βουλγαρία·

72. αναγνωρίζει την ύπαρξη διαφορετικών ερμηνειών όσον αφορά τα ιστορικά χαρακτηριστικά της κοινωνίας της Βόρειας Μακεδονίας· υπογραμμίζει ότι η έκθεσή του δεν έχει στόχο να προδικάσει ή να περιορίσει τον ακαδημαϊκό διάλογο σχετικά με τα θέματα αυτά, ούτε οι εν λόγω ερμηνείες επηρεάζουν την αξιολόγηση του Κοινοβουλίου σχετικά με την πρόοδο της Βόρειας Μακεδονίας στην πορεία

---

10 Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

11 Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

προσχώρησης στην ΕΕ, η οποία εξακολουθεί να βασίζεται στα κριτήρια της Κοπεγχάγης και στις αρχές των σχέσεων καλής γειτονίας· παροτρύνει όλα τα μέρη να επαναλάβουν το έργο της Κοινής Πολυτομεακής Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων για Ιστορικά και Εκπαιδευτικά Θέματα της Βουλγαρίας και της Βόρειας Μακεδονίας, καθώς και να εκπληρώσουν το έργο της καλή τη πίστει, φέρνοντας έτσι τις κοινωνίες πιο κοντά· καταδικάζει κάθε απόπειρα αντικατάστασης ιστορικών μνημείων και/ή τεχνουργημάτων, συμπεριλαμβανομένης της καταστροφής γνήσιας πολιτιστικής κληρονομιάς· εκφράζει τη λύπη του για την καταστροφή και παραποίηση των βουλγαρικών επιγραφών·

73. εκφράζει την έντονη ανησυχία του για το γεγονός ότι η τελευταία σύνοδος της Κοινής Διακυβερνητικής Επιτροπής, η οποία συστάθηκε βάσει του άρθρου 12 της Συνθήκης φιλίας, καλής γειτονίας και συνεργασίας, πραγματοποιήθηκε στις 17 Ιουλίου 2022 και έκτοτε δεν πραγματοποιήθηκε νέα σύνοδος· παροτρύνει τις κυβερνήσεις της Βουλγαρίας και της Βόρειας Μακεδονίας να διοργανώσουν ταχέως την τρίτη σύνοδο της ΚΔΕ για να συνεχίσουν την εφαρμογή της Συνθήκης και των πρωτοκόλλων της·

74. καλεί μετ’ επιτάσεως την Κοινή Πολυτομεακή Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων για Ιστορικά και Εκπαιδευτικά Θέματα της Βουλγαρίας και Βόρειας Μακεδονίας, η οποία συστάθηκε ως αποτέλεσμα της Συνθήκης φιλίας, καλής γειτονίας και συνεργασίας με τη Βουλγαρία, να επιτύχει σαφή και απτά αποτελέσματα· τονίζει ότι τα κείμενα θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν την ερμηνεία ιστορικών γεγονότων και προσωπικοτήτων από την κοινή ιστορία και των δύο λαών βάσει αντικειμενικών, αυθεντικών και τεκμηριωμένων ιστορικών πηγών και εγγράφων, επιστημονικής ερμηνείας και ιστορικών γεγονότων, όπως προβλέπεται στο δεύτερο πρωτόκολλο της Συνθήκης με τη Βουλγαρία·

75. σημειώνει με ανησυχία τους ολοένα και ισχυρότερους δεσμούς μεταξύ της Βόρειας Μακεδονίας και της κυβέρνησης της Σερβίας, η οποία ακολουθεί ένα ανελεύθερο θεματολόγιο· εκφράζει, επιπλέον, την ανησυχία του για την αυξανόμενη οικονομική και πολιτική επιρροή της Κίνας στην περιοχή, ιδίως μέσω σχεδίων υποδομών και δανεισμού· σημειώνει, με την ίδια ανησυχία, αναφορές για ρωσικές προσπάθειες προβολής επιρροής στη Βόρεια Μακεδονία· καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να στηρίξει τη Βόρεια Μακεδονία στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας έναντι εξωτερικών επιρροών που ασκούνται μέσω θρησκευτικών δικτύων· εκφράζει την ανησυχία του για τα αφηγήματα που προωθούνται στην περιοχή και αμφισβητούν την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα των χωρών, συμπεριλαμβανομένου του λεγόμενου «Σερβικού Κόσμου»·

76. υπενθυμίζει την ανάγκη να ανοίξουν τα αρχεία της γιουγκοσλαβικής μυστικής υπηρεσίας (UDBA και KOS), τα οποία τηρούνται τόσο στη Βόρεια Μακεδονία όσο και στη Σερβία· τονίζει την ανάγκη να

ανοίξουν τα αρχεία αυτά σε ολόκληρη την περιοχή ώστε να αντιμετωπιστεί με διαφανή τρόπο το ολοκληρωτικό παρελθόν, με σκοπό την ενίσχυση της δημοκρατίας, της λογοδοσίας και των θεσμών στα Δυτικά Βαλκάνια·

77. επικροτεί την ισχυρή και διαχρονική ευθυγράμμιση της Βόρειας Μακεδονίας με την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των περιοριστικών μέτρων· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για την αύξηση των αποχών σε σημαντικές ψηφοφορίες σε διεθνείς οργανισμούς αντί να ευθυγραμμίζεται με τη θέση της πλειοψηφίας της ΕΕ· καλεί, επομένως, την κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας, σε περίπτωση αμφιβολίας, να ευθυγραμμίζεται με τη θέση της πλειοψηφίας εντός της ΕΕ· επισημαίνει τη γεωστρατηγική σημασία της Βόρειας Μακεδονίας και τον σημαντικό ρόλο της ως μέλους του ΝΑΤΟ· χαιρετίζει την ενεργό συμμετοχή της χώρας σε αποστολές και επιχειρήσεις της ΕΕ στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ και τη συμβολή της στον ηγετικό ρόλο της ΕΕ στη διατήρηση της ειρήνης, την πρόληψη των συγκρούσεων και τη διεθνή διαχείριση κρίσεων· χαιρετίζει την ετοιμότητα της Βόρειας Μακεδονίας να ενισχύσει τη συνεργασία με την ΕΕ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης για την ασφάλεια και την άμυνα·

°

° °

78. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο, την Επιτροπή, την Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, τις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, καθώς και στην πρόεδρο, την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας.